

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI**

**TEXNIK TIZIMLARDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARI
FANI BO'YICHA**

SILLABUS

Sirtqi bo'lim uchun 1-kurs

Bilim sohasi: 700000-Muhandislik, ishlov berish va qurilish sohalari
Ta'lim sohalari: 710000-Muhandislik ishi
Ta'lim yo'nalish: 60710200-Biotexnologiya

Samarqand – 2024

Modul / FAN SILLABUSI

Sirtqi bo'lim 1-bosqich uchun

60710200-Biotexnologiya

Fan nomi:	Texnik tizimlarda axborot texnologiyalari
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	TTAT1104
Yil:	1
Semestr:	1
Ta'lim shakli:	Sirtqi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	120
Ma'ruza	6
Amaliy mashg'ulotlar	10
Laboratoriya mashg'ulotlari	4
Seminar	—
Mustaqil ta'lim	100
Kredit miqdori:	4
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek-rus

Fan maqsadi (FM)	
FM1	Talabalarga zamonoviy axborot va kommunikatsiya texnologiyalarining nazariy va amaliy asoslarini o'rgatish, qishloq xo'jaligi, chorvachilikka oid masalalarni yechishda axborot va kommunikatsiya texnologiyalariga oid yangi bilimlarni berish, egallangan bilimlarni amaliyotga tatbiq etish ko'nikmalarini hosil qilishdan iborat.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	Matematika
2.	Informatika
3.	Axborot texnologiyalari
4.	Tabiiy fanlar

Ta'lim natija lari (TN)	
	Bilimlar jihatidan:
TN1	Axborot, uning turlari va o'lchov birliklari, axborot texnologiyalari, axborot jarayonlari, axborot - kommunikatsiya texnologiyalari, axborotlarni saqlash va uzatish vositalari, axborot - kommunikatsiya texnologiyalari rivojlanishining asosiy yo'nalishlari haqida bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN2	Axborot jarayonlarining texnik ta'minoti, kompyuterning ichki va tashqi qurilmalari, ma'lumotlarni kiritish va chiqarish qurilmalari, shuningdek, dasturiy ta'minotlar va ularning turlari, operatsion tizimlar, ularning turlari va vazifalari, sohaga oid amaliy dasturiy ta'minotlar, uskunaviy dasturiy ta'minot, mobil operatsion tizimlari va ularning turlarini bilishlari lozim.
TN3	Zamonaviy matn muharrirlari, Microsoft Word muharriri va uning interfeysi, matnli hujjatlar yaratish, tahrirlash va formatlash, hujjatlarga grafik ob'ektlarni o'rnatish, sohaga oid matnli, jadvalli, formulali va diagrammali hujjatlar yaratish usullari, shablonlardan foydalanish. hujjatlarda mundarijalar va giperbog'lanishlarni o'rnatish. Microsoft Excel elektron jadval protsessori va uning imkoniyatlari, Power Pointda taqdimotlar tuzishda grafik ob'ektlar, jadvallar, tovushlar va video yozuvlardan samarali foydalanish usullari, ma'lumotlar bazasi va uning turlari xaqida tayanch bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN4	Komp'yuter tarmog'ini ta'rifi, tarmoq turlari, bazaviy topologiya, kompyuter tarmoqlarida IP-adres va domen tushunchasi, kommunikatsiya tizimlari, telekommunikatsiya vositalari, bulutli hisoblashning umumiy xususiyatlari, axborot xavfsizligiga tahdidlar, zararli dasturiy ta'minot, axborot xavfsizligini ta'minlash usullari, axborot tizimlarini himoya qilish vositalari xaqida bilimlarga ega bo'lishi kerak;
	Ko'nikmalar jihatidan:
TN5	Axborotning o'lchov birliklari, axborot texnologiyalari, axborot - kommunikatsiya texnologiyalari, axborotlarni saqlash va uzatish vositalarini aniqlay oladi;
TN6	Axborot jarayonlarining texnik ta'minoti, kompyuterning ichki va tashqi qurilmalari, ma'lumotlarni kiritish va chiqarish qurilmalari, shuningdek, dasturiy ta'minotlarni tushunadi va baholay oladi;
TN7	Zamonaviy Microsoft Word muharriri, Microsoft Excel elektron jadvali, Power Pointda taqdimotlar tuzish ilovasi, Microsoft Access ma'lumotlari bazasi bilan sohaga oid axborotlarni qayta ishlay oladi;
TN8	Komp'yuter tarmog'i, IP-adres va domen tushunchasi, kommunikatsiya tizimlari va vositalari, bulutli hisoblashning umumiy xususiyatlarini, zararli dasturiy ta'minot, axborot xavfsizligini ta'minlash, axborot tizimlarini himoya qilish usullarini biladi.

Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
M1	Matnli axborotlarni qayta ishlash texnologiyalari
M2	Elektron jadvallarni qayta ishlash texnologiyalari
M3	Taqdimotlar tuzish va ular bilan ishlash texnologiyalari
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulotlar (A)	
A1	Matnli axborotlarni qayta ishlash texnologiyalari.
A2	Jadvalli axborotlarni qayta ishlash texnologiyalari.
A3	Ma'lumotlar bazasini boshqarish tizimlari. Microsoft Access.
A4	Sohada bulutli texnologiyalar.
A5	Google hujjatlar bilan ishlash xizmatlari (matn, electron jadval, taqdimotlar) va so'rovnomalar yaratish
Mashg'ulotlar shakli: laboratoriya mashg'ulotlar (L)	
L1	Sohada bulutli texnologiyalardan foydalanish.
L2	Sohada su'niy intellekt xizmatlaridan foydalanish.

Mustaqil ta'lim (MT)		100-soat
1.	Amaliy va laboratoriya mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rish va uy ishlarini bajarish	40
2.	Berilgan mavzular bo'yicha taqdimotlar tayyorlash	10
3.	Berilgan axborot manbalarni tarjima qilish	10
4.	Berilgan mavzu bo'yicha sohaga oid axborotlar bazasini tuzish	10
5.	Anjumanga tezis tayyorlash	10
6.	Berilgan mavzu bo'yicha elektron ma'lumotlar tayyorlash	20

Asosiy adabiyotlar	
1.	Kenjaboev A.T., Ikramov M.M., Allanazarov A.Sh. Axborot -kommunikatsiya texnologiyalari. – Toshkent: O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati nashryoti, 2017 yil. – 408 bet.
2.	Aminov S.M., Muxamadiyev S.I., Rasulov S.Sh. Axborot kommunikatsion texnologiyalar fanidan amaliy va laboratoriya mashg'ulotlarini bajarish bo'yicha o'quv qo'llanma. –T.:ToshDAU, 2020 yil. – 248 bet.
3.	Шыныбеков Д.А., Ускенбаева Р.К. и др. Информационно-коммуникационные технологии. 1-е изд. Учебник. – Алматы: Издание АО «Международный университет информационных технологий» 2017 год. – 559 стр.
4.	Misty E. Vermaat, Susan L. Sebok, Steven M. Freund, Jennifer T. Campbell, Mark Frydenberg. Discovering Computers: Tools, Apps, Devices, and the Impact of Technology (textbook). Cengage Learning. 20 Channel Center Street. Boston, MA 02210. USA, 2016 year. – 691 pages.
5.	Delov T.E.. Bulutli texnologiyalar.(O'quv qo'llanma) .-T.: «Nihol print» OK, 2021 - 196 b. (https://lib.cspi.uz/index.php?newsid=4324)

Mazkur Sillabus universitet o'quv-uslubiy Kengashning 2024 yil 29 08
1 sonli yig'ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

29 08 1 sonli yig'ilishi bayoni bilan ma'qullangan.

1 O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i

Fakultet dekani

Kafedra mudiri

Tuzuvchilar

R. Ro'ziqulov
A. Alikulov
L. Safarova
A. Otoboyeva
M. Sulaymonov

Qo'shimcha adabiyotlar

1.	Mirziyoyev Sh.M. Birlashgan millatlar tashkiloti bosh assambleyasi 75-sessiyasida so'zlagan nutqini o'rganish va keng jamoatchilik o'rtasida targ'ib qilish. O'quv qullanma. Toshkent, "Ma'naviyat" NMIU, 2021. – 280 b.
2.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. "Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021. – 52 b.
3.	Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021. – 36 b.
4.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, "O'zbekiston" nashriyoti, 2022. – 416 b.
5.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5696 son Farmoni.
6.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida"gi PQ-187-son qarori.
7.	Рудикова Л. В. Microsoft Office Excel 2016. — СПб.: БХВ-Петербург, 2017. — 640 с.: ил. (Рудикова Л. В. Microsoft Office Excel 2016)
8.	Анно Е. И., Самыгина Т. Н. Информатика в примерах и задачах. Выпуск 5. Microsoft Excel 2016: учебное пособие. Под редакцией профессора М. И. Лугачёва. — М.: Экономический факультет МГУ имени М. В. Ломоносова, 2018. — 206 с. http://altaev-aa.narod.ru/ot/informatika_v_primerakh_i_zadachakh-microsoft_excel.pdf
9.	Леонтьев В.П. Microsoft Excel 2016: новейший самоучитель. — Москва. Издательство "Э", 2016. -128 с.
10.	Харвей Грег. Excel 2016 для чайников. Пер. С англ. — М.: ООО "И.Д.Вильямс" 2016. - 400 с.
11.	Леонтьев В.П. Office 2016. Новейший самоучитель. — Москва. Эксмо, 2015. - 368 с.
12.	Бекаревич, Ю. Б. Самоучитель Access 2016 / Ю. Б. Бекаревич, Н. В. Пушкина. — СПб.: БХВ-Петербург, 2017. — 480 с.: ил. — (Самоучитель) https://bookland.com/download/1/10/107895/sample.pdf
13.	Ковалева М.А. Создание баз данных в Microsoft Access. Учебно-методическое пособие. — М.: Мир науки. 2019. — Сетевое издание. Режим доступа: https://izd-mn.com/PDF/35MNNPU19.pdf
14.	Вишневецкий В.Ю., Старченко И.Б., Ледяева В.С. Работа с Microsoft Office 2016: Access, Visio. Методическое руководство к выполнению лабораторных работ по курсу «Информационные технологии». — Ростов-на-Дону: Изд-во ЮФУ, 2016. — 39 с. (Elektron resurs).
15.	Urdushev X., Mavlyanov M. Jadvalli axborotlarni qayta ishlash texnologiyalari. Microsoft Excel. Sohada axborot kommunikatsiya texnologiyalari fanidan ma'ruza, amaliy va laboratoriya mashg'ulotlari uchun uslubiy qo'llanma. 4-qism. Samarqand: SamDVMCHBU, Nashriyot-tahririyat bo'limi. 2023. - 78 b.
16.	Urdushev X., Mavlyanov M. Ma'lumotlar bazasini boshqarish tizimlari. Microsoft Access. Sohada axborot kommunikatsiya texnologiyalari fanidan

	ma'ruza, amaliy va laboratoriya mashg'ulotlar uchun uslubiy qo'llanma. 6-qism.- Samarqand: SamDVMCHBU, Nashriyot-tahririyat bo'limi. 2023. - 63 b.
Axborot manbaalari	
1.	https://ssuv.uz/uz
2.	https://wiki.fenix.help/pedagogika/informatsionno-kommunikatsionnyye-tehnologii
3.	https://ardma.net/instrumenty/tehnologii/informatsionno-kommunikatsionnyye-tehnologii/
4.	https://infourok.ru/statya-na-temu-informacionno-kommunikacionnye-tehnologii-4514400.html
5.	https://www.maam.ru/detskii/sad/informacionno-komunikacionve-tehnologi-v-sovremenom-obrazovani.html
6.	https://arm.ssuv.uz/frontend/web/books/6430fcda3696b.pdf
7.	https://obuchalka.org/20210601133045/informacionno-kommunikacionnie-tehnologii-shinibekov-d-a-uskenbaeva-r-k-2017.html
8.	https://twirpx.com

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritib olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-xuquqiy xujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharhlay bilsa;

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;

- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

v) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

g) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baxo bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Fan o'qituvchisi haqida ma'lumot

Mualliflar:	L.Safarova – SamDVMCHBU, “Axborot texnologiyalari va tabiiy fanlar” kafedrasini mudiri, PhD. A.Otobiyeva – SamDVMCHBU, “Axborot texnologiyalari va tabiiy fanlar” kafedrasini o'qituvchisi. M.Sulaymonov – SamDVMCHBU, “Axborot texnologiyalari va tabiiy fanlar” kafedrasini o'qituvchisi.
E-mail:	otaboyevaziza@gmail.com
Tashkilot:	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti “Axborot texnologiyalari” kafedrasini
Taqrizchilar:	1. B.Babajanov - Toshkent axborot texnologiyalari universiteti Samarqand filiali “Dasturiy injiniring” kafedrasini dotsenti, f.-m.f.n. 2. U.K.Taylokov – TDAU SF “Iqtisodiyot, barqaror qishloq xo'jalik va raqamli texnologiyalar” kafedrasini kata o'qituvchisi, p.f.f.d., PhD